וכל בו (מ״ מ״ג) סוף דיני שבת). וְכֵן מֻתָּר לְטַלְטֵל דְּבַר מְקֻצֶּה עַל יְדֵי נִפּוּחַ, דְּלֹא הָוֵי טִלְטוּל אֶלָּא כְּלַאחַר יָד, וְלֹא מִקְרֵי טִלְטוּל (תשובת (מהר״י וויי״ל) [מהרי״ל] (מ״ מ״ ר״ל): **ד * כְּלִי (כ) שֶׁמְּלַאכְתּוֹ (מ) לְהֻתַּר, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ אֲפִלּוּ אֵינוֹ אֶלָּא לְצָרְךְ הַכְּלִי שֶׁלֹּא יִשָּׁבֵר אוֹ יִגָּנֵב,** (כא) [כ]**אֲבָל שֶׁלֹּא לְצָרְךְ כְּלָל, אָסוּר לְטַלְטְלוֹ.** (כב) [ל]**כְּתֵבִי** (ט) [ט] **הַקֹּדֶשׁ** וְאֲכָלִין, **מֻתָּר לְטַלְטְלָם אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצָרְךָ** (י) (כג) **כְּלָל.** הַגָּהָה: (יא) וּתְפִלִּין אֵין לְטַלְטְלָם (כד) כִּי אִם לְצָרְךָ (תרומת הדשן (מ״ מ) ועיין בבית יוסף (ד״ה ותכ)). וְשׁוֹפָר אָסוּר לְטַלְטְלוֹ (כה) כִּי אִם לְצָרְךָ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ (הגהות אשר״י סוף פרק במה מדליקין (מ״ מד)): **ה** [מ]**יֵשׁ מַתִּירִים לְטַלְטֵל כְּלִי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר אֲפִלּוּ מֻחְמָה לְצַל,** (כו) **עַל יְדֵי** (יב) **כְּפָר אוֹ תִּינוֹק:** **ו * [נ]כָּל הַכֵּלִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ,** (כז) **אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת, מֻתָּר** (כח) **לְטַלְטֵל שִׁבְרֵיהֶם וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִים** (יג) *** לְשׁוּם מְלָאכָה, * כְּגוֹן שִׁבְרֵי עֲרֵבָה לְכַסּוֹת בָּהּ הֶחָבִית וְשִׁבְרֵי זְכוּכִית לְכַסּוֹת בָּהּ פִּי הַפַּךְ, אֲבָל אִם אֵינָם רְאוּיִים לְשׁוּם מְלָאכָה, לֹא.** הַגָּהָה: וְאִם נִשְׁבְּרוּ בְּמָקוֹם שֶׁיְּכוֹלִים לְהַזִּיק, כְּגוֹן (יד) וְזכוּכִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה עַל הַשֻּׁלְחָן אוֹ (כט) בְּמָקוֹם שֶׁהוֹלְכִין, מֻתָּר לְטַלְטֵל הַשְּׁבָרִים כְּדֵי לְפַנּוֹתָן (ל) שֶׁלֹּא יֵזְקוּ בָּהֶם (כל בו (מ״ נ) והגהות

ל שם. כ הֶרֵב הַמַּגִּיד לְדַעַת הָרַמְב״ם (בְּשֵׁם הָרַשְׁב״א) בְּפֶרֶק כ״ה (ה״ג) [וּבְשֵׁם הָרַשְׁב״א] (מג: ד״ה והרב). ל הֶרֵ״ן פֶּרֶק כָּל הַכֵּלִים (מת. ד״ה ומיהו). מ רא״ש בְּתְשׁוּבָה (כלל כב ס״ח) וְשָׁכֵן נִרְאֶה לְרַאֲב״ן. נ שִׁבְּת קכ״ד (ע״ב) בְּמִשְׁנָה וּכְתַנָּא קַמָּא.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד **[ט] הַקֹּדֶשׁ.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק״י) דְּקִנְּלָה נִרְאֶה שֶׁדִּינָהּ כִּכְתָבִי הַקֹּדֶשׁ, וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן תרפ״ח שֶׁכָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ (אות ה) שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָן, וְהֶבִיאוֹ בְּאֵר הֵיטֵב שָׁם (סק״ו):

כְּלָל. (שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה) [שְׁלְטֵי גִּבּוֹרִים] (פי״ז מה ע״א אות א): (יא) **וּתְפִלִּין.** עַיִן ט״ז (סק״ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ י״א) וְהַשׁ״ז (סק״ד) כָּתַב דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה עַיִן שָׁם. וְעַיִן סִימָן ש״ י״א סָעִיף ה׳: ו **(יג) לְשׁוּם מְלָאכָה.** תֹּלְמַאן דְּאָמַר נוֹלַד אָסוּר, בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה רְאוּי לְמַלְאכְתּוֹ רִאשׁוֹנָה. וְהוּא הַדִּין אִם אֵינוֹ יְהוּדִי עֹשֶׂה כְּלִי בְּשַׁבָּת אָסוּר לְטַלְטְלוֹ לְדָעָה זוֹ, עַיִן סִימָן תצ״ה (סעיף ה): **(יד) זְכוּכִית.** רָשַׁי חֶרֶס אָסוּר לְפַנּוֹתוֹ, אֲפִלּוּ דּוֹרֵס עֲלֵיהֶן וּמִשְׁבְּרָן, דְּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן הוּא. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ טז):

בַּאֵר הַגּוֹלָה

ד * כְּלִי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְהֻתַּר. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״כ) לְעִנְיַן קְדֵרָה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּאִם כְּשֶׁפִּנּוּהוּ מֵהַתַּבְשִׁיל וְעוֹמֶדֶת בְּבֵיתוֹ, מֻתָּר לְטַלְטְלָהּ וּלְסַלֵּק לְצַד חוּץ, דְּהָוֵי כִּנְרָךְ שֶׁל רַעִי, עַיִן בְּשַׁבָּת קכ״ד (ע״א) לְעִנְיַן קְעָרָה, וְכֵן מִשְׁמַע בְּמִרְאִי הַמְּקוֹמוֹת (קכג. ד״ה יש שואלים):

ו * כָּל הַכֵּלִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ וְכוּ׳. עַיִן בְּפֶרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב סָעִיף קָטָן י״ד שֶׁמְּצַדֵּד דָּזֶה הַדִּין קָאֵי אַף עַל כֵּלִים שֶׁמְּלַאכְתָּן לְאִסּוּר שֶׁמֻּתָּר לְטַלְטְלָן לִצְרָךְ גּוּפָן וּמְקוֹמָן, דְּגַם בָּזֶה סַגִּי כְּשֶׁהֵם רְאוּיִין לְשׁוּם מְלָאכָה:

* לְשׁוּם מְלָאכָה וְכוּ׳. כְּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ טו) דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בְּסִימָן תצ״ה (ס״ד) דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּנוֹלַד אָסוּר בְּשַׁבָּת, בְּעֵינָן כְּשֶׁנִּשְׁבַּר בְּשַׁבָּת שֶׁיִּהְיֶה רְאוּי לְמַלְאכְתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה דַּוְקָא. כְּגוֹן שִׁבְרֵי עֲרֵבָה לְצֵק לְתוֹכָן מִקְפֶּה וְשֶׁל זְכוּכִית לְצֵק לְתוֹכָהּ שֶׁמֶן. אֲבָל הָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים (ס״ד) וְט״ז (סק״ד) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק כה) כָּתְבוּ דְּכֵיוָן דְּאֵדֶין רְאוּי לְשׁוּם מְלָאכָה, [ה]לְאו נוֹלַד הוּא וּבִכְלַל מוּכָן הוּא. אַף אִם אֵינוֹ יְהוּדִי עָשָׂה בְּלֵי בְּשַׁבָּת, זֶה וַדַּאי נוֹלַד הוּא וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ לְדָעָה זוֹ:

* כְּגוֹן שִׁבְרֵי עֲרֵבָה וְכוּ׳. וְאִז אֲפִלּוּ מֻחְמָה לְצַל מֻתָּר בְּכְלִי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְהֻתַּר, וּבְאֵינָם רְאוּיִים לְשׁוּם מְלָאכָה אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ אָסוּר [וְכֵן מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ה) בְּכַמָּה רְאָיוֹת עַיִן שָׁם]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מֻקְצֶה תְּלוּי וְעוֹמֵד יְדֵי לְקִיחַת הַהֻתַּר מִתְנַדֵּד, מִכָּל מָקוֹם שָׁרֵי, דְּזֶה מִקְרֵי טִלְטוּל מִן הַצַּד לְצָרְךָ דְּבָר הַמֻּתָּר [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ח)]:

ד (כ) **שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְהֻתַּר.** וְהוּא הַדִּין (יח) אִם הָיָה מְלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר וּלְהֻתַּר, גַּם כֵּן לֹא מָקְצֶה דַּעְתּוֹ מִנֶּה. (יט) וּקְדֵרָה שֶׁמְּלַאכְתָּהּ הוּא לִבְשׁוּל, וְרַק לִפְעָמִים מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהּ לְמַיִם וּלְפֵרוֹת, הֵיא בִּכְלַל כְּלִי שֶׁמְּלַאכְתָּהּ לְאִסּוּר, אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מֵהַתַּבְשִׁיל: (כא) **אֲבָל שֶׁלֹּא לְצָרְךָ כְּלָל.** הֵיינוּ אִם כָּל הַיּוֹם לֹא יִצְטָרְכֶנּוּ כְּלָל, אֲבָל אִם יִצְטָרֵךְ לוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם וְהוּא מְטֻלְטָלוֹ כְּדֵי שֶׁיִּהְא מוּכָן לוֹ בְּשָׁעָתוֹ, שָׁרֵי [טַ״ז (סק״ב)]:

(כב) **כְּתֵבִי הַקֹּדֶשׁ.** פֵּרוּשׁ כָּל הַסְּפָרִים שֶׁמֻּתָּר לִקְרוֹת בָּהֶן. וְעַיִן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ט) לְעִנְיַן מְגִלָּה, וּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ב) מְצַדֵּד כְּהָאֲלִיָּה רַבָּה (סי׳ תרפח ס״ק יג) דְּמְגִלָּה נַמִּי בִּכְלַל זֶה: (כג) **כְּלָל.** וְהוּא הַדִּין (כ) כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וּצְלוֹחִיּוֹת וְסַכִּין שֶׁעַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן דִּתְדִירִין בְּתַשְׁמִישׁ, לֹא חָלָה עֲלֵיהוּ תּוֹרַת מָקְצֶה כְּלָל וּכְאֲכָלִין וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ דְּמֵי, [א]וְעַל כֵּן מֻתָּרִין לְטַלְטְלָן אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצָרְךָ כְּלָל. (כפ) וְיֵשׁ מַחְמִירִין אֲפִלּוּ בִּכְלִים אֵלּוּ: (כד) **כִּי אִם לְצָרְךָ.** הֵינוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ אוֹ שֶׁלֹּא יִתְקַלְקְלוּ בַּחַמָּה, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. וְהַשַּׁ״ז (סק״ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) מַחְמִירִין וְסוֹבְרִין דִּתְפִלִּין מִקְרֵי כְּלִי שְׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר, דַּהֲרֵי אָסוּר לַהֲנִיחָן בְּשַׁבָּת וְכֵנ״ל בְּסִימָן ל״א (ס״א), וְעַל כֵּן אֵין לְטַלְטְלָן כִּי אִם בְּצָרְךָ לְגוּפָן [הֵיינוּ כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְרוּהוּ מֵהַמְּזִיקִין] אוֹ לִמְקוֹמָן. וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם הַדְּחַק [ב]יֵשׁ לְהָקֵל כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן ל״א בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אסור) עַיִן שָׁם: (כה) **כִּי אִם וְכוּ׳.** דַּהֲרֵי הוּא מִיָּחֵד לְתִקִּיעָה דְּהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְעַל כֵּן מִקְרֵי כְּלִי שְׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר. וְלוּלֵב אָסוּר לְטַלְטְלוֹ (כו) אֲפִלּוּ לְצָרְךָ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ, דְּאֵין עָלָיו שֵׁם כְּלִי כְּלָל: ה (כו) **עַל יְדֵי כְּפָר אוֹ תִּינוֹק.** לָאו דַּוְקָא כְּפָר, הוּא הַדִּין אִם נָתַן שָׁאר חֲפָץ הַמֻּתָּר בְּתוֹכָהּ. וְהֵנָּה דַּעָה זוֹ הִיא דַּעַת הָרַא״ש (בתשובה כלל כב סי׳ ח), אֲבָל (כג) הָרְבֵּה מֵהָרִאשׁוֹנִים חוֹלְקִין עָלֶיהָ, דִּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא הִתִּירוּ כְּפָר וְתִינוֹק אֶלָּא לְמַת בְּלֵבַד לְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵיהֶם, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן ש״ א׳, אֲבָל לֹא בְּשָׁאר דְּבַר מֻקְצֶה אַף שֶׁהוּא כְּלִי, וְכֵן הִכְרִיעוּ (כד) הָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים. וְכָל זֶה דַּוְקָא אִם יֵנִיחַ בְּתוֹךְ הַכְּלִי שְׁאָר דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לָהּ, אֲבָל אִם מַנָּח שָׁם דְּבַר הַמְיֻחָד לָהּ (כה) כְּמוֹ שׁוּם בְּמִדּוֹכָה שֶׁשּׁוֹחֲקִין בָּהּ אוֹ שַׁמְנָּה בַּקְּדֵרָה קְצָת מֵהַתַּבְשִׁיל, לְכָלֵי עַלְמָא מֻתָּר לְטַלְטֵל הַכְּלִי אַגַּב הַמַּאֲכָל: ו (כז) **אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (כו) וְלֹא אָמְרִינַן כֵּיוָן דְּמַאֲתְמוֹל כְּלִי זוֹ לְאוֹ לְהַאי מְלָאכָה קָאֵי, הָוֵי לָהּ נוֹלַד: (כח) **לְטַלְטֵל שִׁבְרֵיהֶם.** שִׁבְרֵי כֵּלִים (מ) הֵם מַחֲלֹק שְׁנֵי שֶׁבְּמַקָּצָה, מְשׁוּם דְּכִשְׁנִשְׁבְּרוּ דְּמֵי לִצְרוֹרוֹת וְהָוֵי מֻקְצֶה מֻחְמֶת גּוּפוֹ, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁבָּאוּ מִכְּלִי לֹא בָּטֵל שֵׁם כֵּלִי מֵהֶם כָּל זְמַן שֶׁרְאוּיִים לְשׁוּם דָּבָר, כְּגוֹן לְכַסּוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּצְרוֹרוֹת דְּאַף עַל פִּי שֶׁרְאוּיִים לְכַסּוֹת לְאוֹ מִנָּא הֵם, כַּמְבֹאָר בְּסָעִיף שֶׁאַחַר זֶה: (כט) **בְּמָקוֹם שֶׁהוֹלְכִין.** [ג]בְּבֵיתוֹ אוֹ בְּרְחוֹב, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח: (ל) **שֶׁלֹּא יֵזְקוּ בָּהֶן.** אֲבָל (כמ) אִם הוּא שֶׁל חֶרֶס אָסוּר לְפַנּוֹתָן בְּיָדַיִם אָסוּר, אֲבָל מֻתָּר לְדַחוֹתָן בִּרְגְלָיו, דְּטִלְטוּל מֻקְצֶה בְּגוּפוֹ הוּא, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שי״א סָעִיף ח׳: שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן הוּא. וְדַוְקָא לְפַנּוֹתָן בְּיָדַיִם אָסוּר, אֲבָל מֻתָּר לְדַחוֹתָן בִּרְגְלָיו, דְּטִלְטוּל מֻקְצֶה בְּגוּפוֹ הוּא, דְּבָר [ד]שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן הוּא.

בַּאֵר הֵיטֵב

ד (מ) **לְהֻתַּר.** וְהוּא הַדִּין בְּשִׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר וּלְהֻתַּר: (ע) **הַקֹּדֶשׁ.** וּנְיָר חָלָק הָוֵי מֻקְצֶה מֵחֲמַת חִסָּרוֹן כִּיס כְּיָן דְּעוֹמֵד לִכְתִּיבָה. שִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (פרק ח דף לד ע״א אות ב): (י) **כָּלָל.** וְכוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וּצְלוֹחִית וְסַכִּין קָטָן שֶׁעַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן, מֻתָּרִין גַּם כֵּן אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצָרְךָ מָקוֹם וּקְעָרוֹת וּצְלוֹחִיּוֹת וְסַכִּין קָטָן שֶׁעַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן, דְּאֵין לְטַלְטְלָם כִּי אִם לְצָרְךָ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ, וְעַיִן לְעֵיל סִימָן כ״ט (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: **ה** (יב) **כְּפָר.** וְהוּא הַדִּין אִם נָתַן בָּהּ דָּבָר אַחֵר הַמֻּתָּר לְטַלְטֵל, מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ יג). וְהַשׁ״ז (סק״ד) כָּתַב דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה עַיִן שָׁם. וְעַיִן סִימָן ש״ י״א סָעִיף ה׳: **ו** (יג) **לְשׁוּם מְלָאכָה.** תֹּלְמַאן דְּאָמַר נוֹלַד אָסוּר, בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה רְאוּי לְמַלְאכְתּוֹ רִאשׁוֹנָה. וְהוּא הַדִּין אִם אֵינוֹ יְהוּדִי עֹשֶׂה כְּלִי בְּשַׁבָּת אָסוּר לְטַלְטְלוֹ לְדָעָה זוֹ, עַיִן סִימָן תצ״ה (סעיף ה׳): (יד) **זְכוּכִית.** רָשַׁי חֶרֶס אָסוּר לְפַנּוֹתוֹ, אֲפִלּוּ דּוֹרֵס עֲלֵיהֶן וּמִשְׁבְּרָן, דְּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן הוּא. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ טז):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הַרַב: א] ובשו״ע הרב (סי״ו) כתב דשלא לצורך) כלל אסור כמו שאר כלים שמלאכתן להיתר. **ב]** ובשו״ע הרב (סי״ט) כתב דהוי ככלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטלן רק לצורך גופו או מקומו. **ג]** ובשו״ע הרב (סכ״ח) התיר רק במקום היזק רבים. **ד]** ובשו״ע הרב (סכ״ח) כתב הטעם שאין איסור בשבירת חרס אלא אם כן שובחו במתכוין בשביל שיהא ראוי על ידי כך לאיזה תשמיש. **ה]** ובשו״ע הרב (סכ״ד) כתב שבאין ראויים למלאכתן. הראשונה חשיב נולד ואסור ביו״ט.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מרדכי (פ' תנו) ובית יוסף (ד"ה כתוב) בשם ארחות חיים (אות שפא)): **ז** (לא) ס**חתיכת חרס** (לב) * **שנשברה** (טו) ע**בחול מכלי, וראויה לכסות בה כלי, מתר לטלטלה** פ**אפלו במקום שאין כלים מצויים שם לכסותם בה.** * צ**ואם זרקה** * **לאשפה** * **מבעוד יום, אסור לטלטלה, כיון שבטלה מהיות עוד כלי.** הגה: ואפלו חזי לעני, הואיל והקצוהו הבעלים שלו אף על פי שהם עשירים, דמקצה לעשיר הוי מקצה לעני כמו שיתבאר סוף הסימן (ר"ן פרק (במה אשה) [כירה] (כה. ד"ה ומהא)). **ודוקא חתיכת חרס** (לג) **משום דאתיא משברי כלי,** ק**אבל דבר** (לד) **שאין בו שיכות כלי, כגון** (טז) [טז] **צרורות או אבנים, אף על פי שראויים לכסות בהם כלי, אסור לטלטלם.** הגה: דכל דבר שאינו כלי כלל, אסור לטלטלו אפלו לצרך גופו, כל שכן לצרך מקומו (מרדכי פרק קמא דיום טוב (ס' תרמה)): **ח** ר**כל הכלים הנטלים בשבת,** (יז) **דלתותיהן שנתפרקו מהם נטלים,** (לה) **בין נתפרקו בחול בין נתפרקו בשבת:** **ט** ש**דלת**

באר הגולה: ס שם. ע שם בתוספות (ד"ה הא). פ שם וכרבא. צ שם. ק רמב"ם בפרק כ"ה (ה"ו) ומרדכי בפרק קמא דיום טוב (ס' תרמב) וכן נראה מדברי הטור. ר שבת קכ"ב (ע"ב) במשנה ובגמרא. ש שם בגמרא.

באר היטב

ז (טו) **בחל.** הוא הדין בשבת כמו שכתוב סעיף ו', עין מגן אברהם (ס"ק יז) וט"ז (סק"ו): (טז) **צרורות.** פשוט דהוא הדין חתיכות עץ שאינו כלי, אסור לטלטלו ואפלו לצרך גופו, כגון לתקע אותו במקום בריח לדלת, אם לא שעשה בו קצת תקון מעשה קדם שבת, ורבים נכשלים בזה. אבל על ידי אינו יהודי שרי בכל אסור מקצה, כמו שכתוב בסימן רע"ו סעיף ג' לענין טלטול נר. ט"ז (סק"ז). ופתילה שלמה מקרי כלי, ושברי פתילה מקרי צרורות, ואם כן מתר לטלטל נר שלם של חלב או שעוה, לצרך גופו ולצרך מקומו כמו שכתוב סעיף ג', עין מגן אברהם (ס"ק יח): **ח** (יז) **דלתותיהן.** ודלתות של בית אסור. רמב"ם (פכ"ה ה"ו):

שערי תשובה

ז [טז] **צרורות.** עין באר היטב. ועין מגן אברהם (ס"ק יח) שכתב שטועים הם, שאינו מתר לטלטל נר שלם אלא כשצריך לו לדבר המתר, ואפלו חשב מאתמול, ואפלו על ידי קטן יש להחמיר, עין שם. ובמור וקציעה כתב דהמגן אברהם כתב לפי טעותם, אבל לדינא כיון דלא חזי למאכל ולתשמיש הוי ליה כאבנים וצרורות, ואפלו לצרך גופו ומקומו אסור, עין שם:

משנה ברורה

ז (לא) **חתיכת חרס וכו'.** השלחן ערוך הוסיף בכאן לבאר שני דברים דשיכי לסעיף הקדם. אחד, דמה שנזכר שם דסגי במה שיהיה השבר ראוי לכסות בה, מהני אפלו במקום שאין מצויים כלי לכסות בה, (כט) דהינו בכרמלית או ברשות הרבים, כגון שנוטלו לקנח בה מנעלו מטיט. והטעם דכיון דאיכא תורת כלי עדין על השבר בחצר, (ל) גם ברשות הרבים אין שם מקצה עליה. שנית, דאם זרקה לאשפה מבעוד יום, שוב שם מקצה עליה ואסור לטלטלה: (לב) **שנשברה בחל.** והוא הדין (לא) שנשברה בשבת כמו שכתוב סעיף ו', אלא דנקט בחל משום סיפא דזרקה לאשפה מבעוד יום, דאם זרקה בשבת, שרי לטלטלה אפלו כשנשברה מבעוד יום [וכן הדין לענין שירי מחצלת בסעיף י"ב], כיון שבין השמשות היה עדין על השבר תורת כלי: (לג) **משום דאתיא.** הינו כיון דמעקרא היתה כלי גמורה, עדין תורת כלי עליה כל שהיא ראויה לשום מלאכה: (לד) **שאין בו שיכות וכו'.** וכגון (לב) עששית של ברזל וטבלא וכן בקעת [הינו חתיכת עץ], כיון שאינו כלי אסור לטלטלו אפלו לצרך גופו, כגון לתקע אותו במקום בריח לדלת או לסמך בו איזה דף שישכב עליו, אם לא שיעשה בו קצת מעשה תקון קדם השבת להוכיח שעומד להשתמש בו, או שייחדנה מערב שבת לעולם להשתמש בו, וכמו שיתבאר לקמן בסעיף כ"ב, ורבים נכשלין בזה [אחרונים]. פתילה נקראת כלי (לג) ואפלו נדלקה קצת ממנה בשבת שעברה [דאם דלקה בין השמשות בשבת זו הקצה לכל השבת כדלעיל בסימן רע"ט (ס"א)] או בחל, ודינה ככלי שמלאכתו לאסור שמתר לטלטלו לצרך גופו ומקומו, אבל שברי פתילה שאינן עומדין עוד להדלקה בנר, הרי הן כצרורות ואבנים שאסור לטלטלן אפלו לצרך גופן ומקומן. (לד) וכן נר שלם של שעוה או חלב, ואפלו נדלקה כבר בחל או בשבת שעברה, כל שהיא עדין ראויה להדלקה מקרי כלי שמלאכתו לאסור. ומכאן מרגלא בפומא דאינשי דמתר לטלטל נר שלם של חלב או שעוה כדי שלא תפסד הנר, או לתנה לאינו יהודי שידליקנה לעצמו. וטועין הן, שאינו מתר לטלטל כלי שמלאכתו לאסור, אלא כשצריך למקומה של הכלי או שצריך הישראל לגופו של הכלי להשתמש בו דבר המתר בשבת, כגון קורנס לפצע בו אגוזים וכדלעיל בסעיף ג'. [א]ובספר מור וקציעה מחמיר דאפלו נר שלם ולצרך מקומו, אסור לטלטל, שאין עליו שם כלי כלל דלא חזי לאכילה ולתשמיש: **ח** (לה) **בין נתפרקו בחל.** פרוש ולא מבעיא נתפרקו בשבת דמתר, דמוכנין הן על גבי אביהן כי עייל שבתא, אלא אפלו בחל מתר, (לה) משום דאכתי כלי הוא שראוי להתחבר עם הכלי, ועל כן מתר לטלטלן (לו) אפלו מחמה לצל אפלו כשאין ראויין למלאכה אחרת כלל. וכל זה בדלתות הכלי דכסוי כלי חשובין, (לז) אבל בדלתות הבית או החלונות אף על פי שראוין לאיזה תשמיש וככלי חשובין, מכל מקום כיון שלא הוכנו לכך, אסורים בטלטול, (לח) דסתמן עומדין להתחבר עם הבית, ולכן אסור בין נתפרקו בחל ובין בשבת. ודלתות של לול תרנגולין (לט) כדלתות הבית חשובין גם לענין אסור טלטול. כתב המגן אברהם (ס"ק יט) כלים המקצים שנשברו בשבת, אף על גב דעכשו אין מקצים, אסורים. ורצונו לומר כגון שהיה מקצה מחמת חסרון כיס, דכשנשברה שוב אין מקפיד שלא לעשות בהם שום תשמיש אחר, אם כן עכשו אינם מקצים, וכהאי גונא, אפלו הכי אסורים

באור הלכה

ז * **שנשברה בחל.** עין משנה ברורה (ס"ק לא). **ומכל מקום לדעת היש אומרים בסימן תצ"ה** (ס"ד) **דנולד אסור בשבת, מחמירין איזה אחרונים** [הב"ח (ס"ד) וט"ז (סק"ו) ואליה רבה (ס"ק יח)] **כשנשברה בשבת שלא לטלטל ברשות הרבים מקום שאין מצויים כלים לכסות,** עין שם טעמם, **ולדעת המגן אברהם הנ"ל** (ס"ק טו, הובא לעיל בביה"ל ד"ה לשום) **גם בחצר אסור לדעה זו** וכנ"ל. **אך כל זה אם החרס היא קטנה שאין ראוי למלאכתו הראשונה כלל, אבל אם הוא ראוי** כגון שברי ערבה לצק לתוכן מקפה וכהאי גונא וכנ"ל, **זה לכלי עלמא לאו נולד הוא ומתר לטלטל ברשות הרבים אפלו כשנשברה בשבת,** כן מוכח בגמרא (קכד:):

* **ואם זרקה וכו'. הינו אפלו כשהיא עדין ראויה למלאכתו הראשונה, וראיה** מלקמן סעיף י"ב גבי שירי מחצלאות, דשם ראוי למלאכתו הראשונה כדאיתא בגמרא (קכה.), ואפלו הכי אסור כשזרקה [ולא אמרינן דזה חשיב ככלי שלם דשם אינו נעשה מקצה בזריקתו משום דבטלה דעתו כדמוכח בתוספות דבור המתחיל מחצלת עין שם]:

* **לאשפה. נראה דלאשפה לאו דוקא, דהוא הדין אם זרקה מפתח ביתו לרחוב,** וארחא דמלתא נקט דאין דרך לזרק לרחוב מקום הלוך בני אדם. **ואפשר דאם הניחו אחורי הדלת גם כן בכלל אשפה הוא לענין טלטול,** כמו לענין טמאה לדעת רבי יהושע ורבי עקיבא בדף כ"ט (ע"ב) [אך הרמב"ם (כלים פכ"ב הכ"ב) פסק שם כרבי אליעזר הפך ממה שפסק בפרוש המשנה (כלים פכ"ח מ"ב) דהלכה כרבי יהושע], אך לפי מה שפרש רש"י שם דבור המתחיל ומקלי מטלניות, **יש לדחות:**

* **מבעוד יום. ואם המוצא אינו יודע אם נזרקה בערב שבת או בשבת, אפשר דיש להקל, עין בחדושי רבי עקיבא איגר דלא ברירא לה מלתא בזה. וכל זה אם הוא מוצאה באשפה, אבל אם הוא מוצאה ברשות הרבים או בכרמלית שלא במקום האשפה בודאי יש להקל,** אחד דשמא לא נזרקה כלל מבית דלימא שבטלה בזה, רק שאחד שבר כלי במקום הזה, גם דשמא היום נזרקה, וכן מוכח בגמרא (קכד:) בשמעה דרבא דשקל חספא ברשות הרבים לכפר בו מנעלה דרבא, ולא חשש שמא נזרקה מבעוד יום:

שער הציון

ז (כט) גמרא (קכד:): (ל) רש"י (ד"ה ורבא אמר אף ברה"ר): (לא) דרכי משה (אות ד) ומגן אברהם (ס"ק יז) ותוספת שבת (ס"ק כח) והגר"א דלא כבית יוסף (ד"ה ומ"ש רבינו שנשברה בחול): (לב) מגן אברהם (ס"ק יח): (לג) תוספת שבת (ס"ק כט) ומחצית השקל (ס"ק יח), והוכיח כן מתרומת הדשן (סי' פא) וכן כתב גם הגר"ז (סל"ג). ודלא כדמשמע בדרך החיים (דין מוקצה בכלים ס"ו) דנר שאינו שלם מקרי צרורות: (לד) מגן אברהם (שם): **ח** (לה) ט"ז (סק"ח) בשם התוספות (קכב: ד"ה אדרבא): (לו) פרי מגדים (מש"ז סק"ח): (לז) רמב"ם (פכ"ה ה"ו): (לח) רבי עקיבא איגר: (לט) אליה רבה (ס"ק כא) בשם אגדה (פי"ז סי' קנב):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (סל"ג) מתיר לטלטל נר לצורך גופו או מקומו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah